

คณะศรัทธาเข้า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

พูดเรื่องความคิดใจ “พื้นฐาน” ถ้าพื้นฐานความคิด เวลาพูดธรรมะกัน เราก็มักว่า “เป็นธรรมะ” แต่เป็นธรรมะจริงๆ นะ.. แต่เป็นธรรมะในภาคปริยัติ

ถ้าธรรมะในภาคปฏิบัติ อันนี้มันจะย้อนกลับมาที่หลวงตา หลวงตาท่านพูดบ่อย นะ “ถ้ารู้จริง..”

อย่างเช่นหนังสือ.. เวลาที่มีพระ.. เราอยู่กับท่าน เวลาที่มีพระที่ท่านออกหนังสือ เขียนหนังสือมาผิดๆ เวลาหลวงตาท่านพูดกับพระวงใน ถ้าเขียนหนังสือมาผิดเลย ท่านจะบอกว่า “ผู้รู้จริงมีนะ” ท่านจะเตือนลูกศิษย์ไว้ว่า “อย่าสุกก่อนห้าม อย่าซื้อก่อนขาย ให้มันเป็นไปตามขั้นตอน”

“อย่าสุกก่อนห้าม” เราต้องทำให้รู้จริงก่อน แล้วค่อยสอนเขา ถ้าเราทำไม่รู้จริง เราไปสอนเขา มันเสียหายกันไปหมด

“อย่าซื้อก่อนขาย” คือเราต้องมีสินค้าก่อนใจ เดียวนี้เขาซื้อล่วงหน้ากันหมด.. ไม่มีสินค้า มีกระดาษคนละใบ แล้วซื้อขยาล่วงหน้า แต่ท่านบอก “อย่าซื้อก่อนขาย” คือมีสินค้าก่อนแล้วค่อยขาย มันก็อันเดียวกัน.. อันเดียวกัน

ถ้ามีผู้รู้จริง ที่แสดงออกมานี้ จริงๆ นะ.. ไม่อยากพูดนะ เวลาหลวงตาท่าน.. สังเกตไหม.. หลวงตาท่านบอก “ท่านดูพวกเรา ท่านต้องหลับตาดู” ท่านดูพวกเราไม่ได้ นะ เพราะพวกเรามันทำอะไรมันผิดๆ พลาดๆ อยู่ แต่พวกเราไม่รู้ ต้องหลับตาดู

แต่ถ้าเราไม่รู้ตัวของเราเอง ทีนี้พอเราไม่รู้ใช้ใหม่ พอเราไม่รู้เราแสดงออก เรารู้อะไรเราก็แสดงออกไปตามนั้น แล้วแสดงออกไปตามนั้น มันแสดงออกไปด้วยความมั่นใจด้วยว่า เรานี้รู้จริง พอเราแสดงออกด้วยความมั่นใจนั้นนะ ผิดร้อยทั้งร้อยเลย!

พูดคำเดียวกัน.. แต่ผิด!

เวลาพูดกับพระเจ้า แล้วพระเจ้าสงสัย เราพูดคำนี้กับพระเจ้า พระเจ้าสงสัยนะ เราบอก “กิน รับประทาน เสวย” แล้วอันไหนถูก? เขาตอบกันใหญ่เลย “อันโน้นถูก อันนี้ถูก อันนั้นถูกนะ” เราบอกว่า “ผิดหมดเลย”

“กิน” นี่มันเป็นสมมุติใช้ใหม่ “กิน” ภาษาเขียนใช้ใหม่

แต่ถ้าเราเอามือหยิบอาหารใส่ปาก นี่คือ “กิน” คือเราได้กินจริงๆ มันเป็น “กิน”

แต่เราเขียน “ก. ไก่ สระ อี น. หนู” แล้วเอ็งได้กินหรือยัง? เอ็งได้กินกันหรือยัง? มันเป็นตัวอักษรใช้ใหม่ เราถึงบอกว่ามันผิดหมดใจ นี่ทฤษฎีเป็นอย่างนั้นนะ เขียนเลย “ก. ไก่ - สระ อี - น. หนู” กับ “เราหยิบอาหารใส่ปาก” อันไหนถูก?

ไม่ได้เขียนใช้ใหม่ แต่เอาอาหารใส่ปากนี่ถูก เพราะมันได้กิน มันได้ลิ้มรสจริงๆ แต่เราไปเขียนคำว่า “กิน” แล้วเราก็ไม่เคยกิน แล้วก็คำว่ากินว่าถูกไหม? ถูก.. เพราะสังคมเขายอมรับว่า “กิน” เขียนอย่างนี้ แต่เขาเคยได้กินหรือยัง?

เราถึงว่า “ผิดหมดใจ” แต่เขียนหนังสือถูกไหม? ถูก.. เอ็งก็เขียนสิ เขียนเลย แล้วเอ็งไม่ได้กินสักคำ เอ็งว่าเอ็งถูกหรือยัง? ก็ผิดใจ.. เราถึงบอกว่า “อักษรที่เขียนทั้งหมด คำกิริยาทั้งหมด”.. ผิดหมด!

แต่ถ้าได้กินแล้ว กินจริงๆ แล้วถึงจะถูก แล้วมาเขียนอธิบายได้ด้วย กิน.. “โอ้โฮ วันนี้กินแกงไก่ รสชาติเป็นอย่างนั้นๆ” กิน! แต่ไม่รู้กินอะไร.. กินลมไป ลม.. “โอ้โฮ กินแล้ว”.. ลม รสชาติอย่างไรไม่รู้.. ก็กินลม

นี่เราไปยึดกันอย่างนั้น แล้วพอเขียนเป็นหนังสือเขาก็เขียนกันๆ แล้วเขียนออกมานี่ผิดหมด ผิดหมดเพราะอะไร คนไม่เคยกิน เขียนคำว่า “กิน” เขียนมาถูกไหม? ถูก! แต่พอถูกบีบ เราเขียนคำต่อไปอธิบายไปว่า “กินอะไรๆ” มันจะผิด

นี่ก็เหมือนกัน มรรค ๔ ผล ๔ “มรรค ๔ ผล ๔.. มรรคเป็นอย่างนั้นๆ” เขียนมา ถูกไหม? ถูก! แต่อธิบาย พออธิบายปั๊บ.. ผิด นี่เทศน์ ที่ว่าเทศน์ถูกเทศน์ผิดคือตรงนี้

แล้วมันบางที่มันชัดเจนมากนะ มันชัดเจนว่าพอมันไปแล้วมันจะชัดเจนเพราะอะไร เพราะอย่างที่ว่าคำว่า “กิน” แต่เขาไม่เคยกิน พอเขาไม่เคยกิน เห็นใหม่

อย่างที่เขาสอนกัน “ทำสมาธินี้มันเสียเวลาเปล่า”

แล้วคุณหลวงตาสิ คุณหลวงปู่มันสิ ท่านทำสมาธิหรือเปล่า?

แล้วตอนนั้นมันยังไม่มีใครโต้แย้งไง เพราะตอนนั้น.. เพราะเราคุณนะ คุณ.. เช่น ประวัติหลวงปู่เสาร์ มีหลวงปู่เสาร์ก่อน แล้วหลวงปู่เสาร์เอาหลวงปู่มันไปบวชเป็นเณร แล้วสึกไป แล้วกลับมาบวชใหม่ แล้ว ๒ คนปรียากัน ๒ คนชวนกันออกธุดงค์

คือในสังคมนี้ไม่มีใครยอมรับเลย ไม่มีใครรับรู้ว่าการปฏิบัติมี เขาไม่เชื่อ มรรคผลนิพพานมี เขาไม่เชื่อหรือ พระก็อยู่กันไปอย่างนั้นนะ พระก็คือเราบวชเป็นพระกันนะ

แล้ว ๒ คนปรียากัน..

เราจะบอกว่า “มันไม่มีใครโต้แย้ง” เพราะมันยังไม่มีสังคมเชื่อถือศรัทธาใช่ไหม มันยังไม่มี การยอมรับการศรัทธา ไม่มีใครโต้แย้ง แล้วพอหลวงปู่เสาร์ เวลาท่านธุดงค์ไป ท่านธุดงค์ไป มันมีแม่ชีไป แล้วก็ มีปะขาวไป

“เอ๊ะ.. ครอบครัวยี้ไปไหนกัน”

นี่คำนี้เป็นคำพูดของครูบาอาจารย์ที่อุปฐากหลวงปู่เสาร์ท่านพูดไว้ บอกเมื่อก่อนนะ “ผ้าสีกรัก” เมื่อก่อนนะ พระก็ห่มผ้าสีเหลืองกันอย่างนั้นนะ พอห่มผ้าสีกรักนี้เขาตื่นเต้น เขากลับ เขาว่าเป็นผีปอบ

ในประวัติในที่หลวงตาเขียน เวลาเห็นพระกรรมฐานมา ชาวอีสานเรานี้ทิ้งหาบทิ้งอะไรวิ่งหนีกันเลย เพราะมันเป็นอย่างนั้นใช่ไหม สังคมยังไม่มี การยอมรับใช่ไหม ในทฤษฎีต่างๆ ในการแสดงออกมันถึงไม่มีการโต้แย้ง

แต่พอศาสนา พอหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นวางหลักไว้ ๑ ชีวิตคน

๑ ชั่วโมงชีวิตของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นรุ่นแรก

รุ่นที่ ๒ หลวงปู่แหวน หลวงปู่ฝั้น ครูบาอาจารย์ หลวงปู่ขาว อีกช่วงชีวิตหนึ่ง

แล้วนี่มาถึงหลวงตาไช้ใหม่ นี่ชั่วโมง ๒ ชีวิตคน

ไอ้พวกเรานี่รุ่นหลาน เราจะเป็นรุ่นที่ ๓! รุ่นที่ ๓ นี่เป็นอีกชั่วโมงชีวิตคน ถึงจะทำให้สังคมนี้อยอมรับกันได้ ไปแล้ว ๒ ชั่วโมงชีวิตคนนะ สังคมถึงยอมรับศรัทธานะ

ในหนังสือในธรรมะของหลวงตา ท่านจะบอกเลย บอกว่า “ความอยากที่เป็นมรรคนี้มี” “มรรค ความอยาก ความเพียรชอบ” นี่เป็นมรรค แต่เดิมทางวิชาการบอกว่า “ความอยาก เป็นกิเลสหมด” ตีว่า “ความอยากนี่คือกิเลส” แล้วพอหลวงตาบอก “ความอยาก เป็นมรรคก็มี”

๑ ชั่วโมงชีวิตคนนะ หลวงตานี้เขียนหนังสือแล้วเทศน์ทั้งชีวิตเลยนะ ยืนยันว่า “ความอยากที่เป็นมรรค อยากระพฤติปฏิบัติ อยากรู้ทำดีนี่เป็นมรรค ไม่ใช่เป็นกิเลส.. เป็นมรรค”

เราอยากทำดี เราชวนชวนการทำความดี นี่เป็นความดี ไม่ใช่กิเลส แต่ถ้าเราอยากเสเพล อันนั้นเป็นมรรค เราอยากทำต่างๆ เราอยากแต่เราไม่ทำ.. นั่นก็ยังไม่ใช่มรรค

จนเดี๋ยวนี้ เพราะเราดูทางวิชาการ เสฐียรพงษ์ วรรณปก อะไรนี่ ๕ ประโยค เขาบอกเลย เขาเขียนหนังสือนะ เขาเขียนคอลัมน์ เขาบอกว่า “สังคมชาวพุทธตีความหมายคำว่า “อยาก” ผิดมานาน”

แต่เดิมเขาก็ได้แย้งนะ เขาบอกว่า “อยาก.. มันเป็นกามฉันท”

กามฉันท คือความพอใจ ความอยาก อยากรกลางๆ ไม่ใช่กิเลส กามฉันทกับกามราคะ เขาถึงเริ่มยอมรับแล้วว่า “ความอยาก อยากรในคุณงามความดี ไม่ใช่กิเลส” แล้วเราก็อ่อนกลับ อ่อนกลับมาถึงผู้ที่จะยืนยันจริงโลงอันนี้ไว้ “คือหลวงตา คือผู้รู้จริง”

สังคมทั้งสังคมเห็นผิดกันหมดแล้ว กระแสน้ำมันไปตกแล้ว แต่เพราะหลวงตาเทศน์ย้ำแล้วย้ำเล่าๆ แล้วหาเหตุหาผลมาได้แย้ง หาเหตุหาผลมาอธิบายว่า “ความอยากอย่างนี้ การทำความดีอย่างนี้ การกระทำอย่างนี้ มันจะเป็นกิเลสไปได้อย่างไร? ในเมื่อเราชวนขวยทำแต่สิ่งที่ดีๆ ”

เราก็ย้อนกลับไปในทางอภิธรรมบอก “อยาก.. ไม่ได้ อยาก.. เป็นกิเลส อยาก.. เป็นกิเลส ห้ามมีความอยากเลย” ห้ามมีความอยากเลยมันก็ทำให้มนุษย์เราเหมือนกับธาตุ

อย่างที่ว่า “โตะนี้มันไม่ทำร้ายใครเลย มันไม่มีอารมณ์ความรู้สึก” แต่ในเมื่อเรามีอารมณ์ความรู้สึก เรามีการเคลื่อนไหว เช่นเราหิวกระหาย เราก็อยากได้น้ำมาดับความกระหาย แล้วถ้าลูกไปเอาน้ำมาดับความกระหาย มันเป็นกิเลสหรือ? มันเป็นการใช้ไหม

แต่ถ้าเราอยากกินเหล้า เราอยากเสเพล อันนั้นแน่นอน เพราะว่าพวกอบายมุขทำให้ร่างกายเราเสียหาย แล้วเราเสียเงินด้วย

จะบอกว่า “ธรรมะมันละเอียดอ่อนมาก” แล้วเราใช้กิเลสเข้าไปจับ เราเลยแยกไม่ออกไม่ว่าอะไรเป็นถูกเป็นผิด เหมือนมิด ๒ คม มิดเหมือนมิด เหมือนสิ่งใด เอาไว้ทำอาหาร ทำสิ่งต่างๆ ก็เป็นประโยชน์ เอาไว้ฆ่าคนมันก็เสียหาย

นี่ย้อนมาตรงนี้ ไอ้แค่นี้เอง แค่นั้นแบ่ง ไอ้เส้นยาแดงผ่าแปด เล็กๆ นี้ แล้วมันจะแบ่งกันอย่างไร ฉะนั้นพอแบ่งไม่ได้ปั๊บ เราประพฤติปฏิบัติ เรามีความเชื่อใช้ไหม พอเราปฏิบัติมันก็ต้องลองผิดลองถูกไง ที่นี้การลองผิดลองถูก มันมีอันหนึ่ง คือมันมีอุปาทาน มีความยึดมั่นถือมั่นของเรา พอมีความยึดมั่นของเรา พอเราไปเห็นอะไรพิลึก อะไรแปลกประหลาดกว่าความเห็นทั่วไป เราจะยึดว่าเป็นธรรมไง อันนี้สำคัญ

แต่ถ้าเราไม่ยึดนะ เราเห็นอะไรนะ เราปล่อยวางไว้ แล้วสังเกต ตั้งสติไว้ แล้วรู้ ถ้ามันไม่จริงนะ มันอยู่กับเราไม่ได้ ถ้ามันจริงนะ ของจริงใจ คูตี อย่างเช่นของจริง เหมือนทองคำ เราจะหลอมขนาดไหน เราจะเอาไฟเผาขนาดไหนนะ มันยิ่งสุกยิ่งสะอาด ถ้าเป็นความจริงนะ ถ้าเป็นสมาธิ เราตั้งสติดีๆ โอ้โฮ.. มันจะชัดเจน มันจะดีขึ้นเรื่อยๆ

แต่ถ้าไม่ใช่เนะ มันทำให้เราสงสัย คือเหตุปัจจัย “เอ.. เอ..” มันมีอะไรอยู่กันบ้างในใจ มันจะมีความสงสัยอยู่ แล้วเราพิจารณาของเรา ตั้งสติของเรา เรากลับครองของเราได้จริงๆ ถ้ามีสติหน่อย แต่เราจะบอกอย่างนี้ ถ้าคนจะมีความรู้สึกอย่างนี้ ความคิดอย่างนี้เนะ เราจะบอกว่า “มันจะมีจุดยืน คือมีบารมีมาบ้าง” แต่พวกเรานี้มันมีบารมีเหมือนกัน มีบารมีมาสนใจ แต่จุดยืนไม่ค่อยดี พอจุดยืนไม่ค่อยดี พอมีอะไรมาบีบ มันจะไหลตามไป มันจะเชื่อสิ่งนั้นไปๆ

ถ้าเชื่อสิ่งนั้นไป.. ตรงนี้! เลยต้องมีอาจารย์คอยบอก ขณะที่เราเห็นนะ แล้วเราเชื่อไปแล้ว คุณทำไมหลวงปู่มันท่านจะบอกว่า “ผิด.. ผิดอย่างนั้นนะ.. ผิดๆ” แต่เราก็มองเห็นถูกอยู่ เห็นถูกอยู่เพราะมันความเห็นของเรา แต่ต่อไปจะผิด ถ้าเรารู้ของเราเนะ

แล้วทีนี้พอไม่มีหลัก ไม่มีผู้รู้จริง ไม่มีหลัก ก็ต้องยึดตำรากัน แล้วถ้าพูดเข้าตำรา “กิน” ไข่ใหม่.. ถูกต้อง “ก. ไก่ - สระ อี - น. หนู” จริงๆ เลย แต่ไม่มีใครเคยเอาข้าวใส่ปากสักคำเดียว รสชาติของกินไม่มีใครรู้ แต่เขียน “กิน” ถูกกัน แล้วก็ว่ากันไปตามเกณฑ์นั้นนะ

โลกก็เป็นไปประสาอย่างนั้น ในภาคปฏิบัติตอนนี้จะเป็นอย่างนั้นเกือบหมดเลยนะ.. อันนี้พูดถึงความเห็นนะ แล้วทีนี้จะเข้าปัญหาแล้ว

ถาม : พระอรหันต์ที่ท่านจะละชั้นไปแล้ว ขณะที่ เป็นธาตุรู้อยู่นั้น ท่านยังมีอาการของจิตเกิดขึ้นอีกหรือไม่?

หลวงปู่ : ถ้าเป็นปริยัตินะ ตอบจ้อยๆๆ ไปเลยนะ แต่ถ้าเป็นปฏิบัตินี้รู้จริง เห็นใหม่ ฟังนะ.. ฟัง! เพราะคำถามนี้มันตอบในตัวมันเองจบไปแล้ว คือคำถามนี้มันถามผิด

ถาม : พระอรหันต์ที่ท่านละจากชั้นไปแล้วขณะที่ เป็นธาตุรู้อยู่นั้นท่านยังมีอาการของจิตเกิดขึ้นอีกหรือไม่?

หลวงปู่ : อาการของจิต.. พระอรหันต์.. คุณนะ พระอรหันต์ เวลาพิจารณาไปแล้ว มันจะทิ้งชั้นมา.. ชั้น คือความคิด ความรู้สึกเรา รูป อารมณ์ความรู้สึก ความคิด เวทนา นี้เป็นชั้น.. ชั้น ๕ ใจ.. ชั้น ๕

“ธาตุ ๔ ชั้น ๕.. ไม่ใช่จิต”

“ธาตุ ๔ ชั้น ๕.. ไม่ใช่จิต”

ตัวจิต.. “จิตเดิมแท้ที่ส่องใส”

แล้วพอจิตเดิมแท้.. ตัวจิตเดิมแท้ทำลายตัวจิตเดิมแท้ พระอรหันต์ถึงไม่มีจิต แต่มันเป็นคำสมมุติ ถ้าบอกไม่มีเลยจะเอาอะไรมาผูกกันซะใหม่ เขาว่า “จิตพระอรหันต์” แต่ถ้าพูดถึง “จิตพระอรหันต์” แสดงว่าพระองค์นั้นสิ้นแล้ว

แต่ถ้าหลวงตาท่านบอกว่า “ธรรมธาตุ” มันเป็นสัจธรรม.. ไม่ใช่จิต ถ้าเป็นจิตมันเป็นภพไป “เป็นจิต” เหมือนกับเรา เรามันมีสัญชาติ

ตัวจิต คือตัวพื้นฐาน ตัวพลังงาน ใจ ตัวพลังงาน คือตัวภพ

เราจะบอกว่า “จรวดยังออกจากฐาน ความคิดมันมีฐานของมัน” ตัวจิต คือตัวฐานของความคิด ถ้ายังมีตัวฐานอยู่ คือตัวภพ ถ้าตัวภพ อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ ตัวจิตนี้ตัวผู้ทำลายตัวมันเองถึงเป็นนิพพาน ถ้าตัวจิตมันทำลายคนอื่นมา ทำลายชั้นขึ้นมา ทำลายอสุภะมา ทำต่างๆ มา ทำจนมันสะอาด

ที่หลวงตาบอกว่า “จิตมันทำลายเข้ามาหมดเลย โลกนี้ว่างหมดเลย” ก็นึกว่าเป็นพระอรหันต์ พอพระอรหันต์ มันก็มันมาสงสัยใจ “มัน.. เอ.. ทำไมมันยังเศร้าหมอง มันยังส่องใสอยู่” แล้วพอย้อนกลับเข้ามา.. ย้อนกลับเข้ามา.. พอทำลายความว่าง.. ทำลายความว่าง..

เราบอกว่า “พระอรหันต์คือความว่าง ธรรมะคือความว่าง”

แต่หลวงตาบอก “ต้องทำลายความว่าง” พอทำลายความว่างไปแล้ว ความว่างเหมือนกองขี้ควายไป

“กองขี้ควาย” หลวงตาเทศน์คำนี้บ่อยเลย “ความว่างเหมือนกองขี้ควาย” เพราะเราไปติดในความว่างนั้น พอผ่านจากความว่างนั้นไปแล้ว “พูดไม่ได้” พอพูดไม่ได้ เพราะ

มันทำลายตัวภพไป มันทำลายตัวผู้ว่าว่างไป แล้วว่า “ว่างหมดเลย ทุกอย่างว่างหมดเลย”
ว่างข้างนอก แต่ตัวในรู้ เพราะตัวในมันไปรู้ว่าว่างไป

พอมันทำลายความว่างตัวนี้ไป พอทำลายตัวว่างคือทำลายตัวฐานไป อย่าว่าแต่ตัว
จรวดเลย ฐานยิงจรวดโค่นทำลายแล้ว มันจะเอาจรวดไปตั้งไว้ที่ไหน? จรวดที่จะยิง
ออกไป ไปตั้งไว้ที่ไหน? เพราะไม่มีฐานตั้ง จรวดนอนอยู่ จรวดมันจะคิดตัวมันเอง มัน
จะยิงไปในตัวมันเองไปหรือ? ถ้าจรวดไม่มีตัวฐานยิง ตัวจรวดจะออกไปได้อย่างไร?

ความคิด ถ้าไม่มีฐานที่ตั้ง ไม่มีตัวจิต.. ความคิดมันอยู่ที่ไหน?

อ้าว.. พวกเราเวลาคิด มันจะคิดออกไปจากเรา แล้วถ้าไม่มีเราไม่มีอะไรเลย
ความคิดมันจะเกิดขึ้นได้อย่างไร? มันเกิดขึ้นไม่ได้ขณะที่เป็นวิปัสสนาญาณ แล้วพอจิต
มันหลุดออกไปแล้ว พอจิตมันหลุดออกไปแล้ว มันเป็นธรรมชาติแล้ว มันเป็นนิพพานแล้ว

นี่ไง แต่เดิมเวลาเราอธิบายบ่อย แล้วพวกเราจะงง มีคนถามบ่อย ถามว่า “สติกับ
จิตเป็นอันเดียวกันไหม?” สติกับจิต.. “สติเกิดจากจิต ไม่ใช่จิตนะ” สตินี้เกิดจากจิต

ถ้าสติเป็นจิตนะ พวกเราจะไม่เปลวเลย เพราะพวกเราเกิดมานี้มีจิต พวกเรานี้มีจิต
นะ มีความรู้สึกใจ มีจิตวิญญาณอยู่ในร่างกาย ถ้าสติเป็นจิตนะ พวกเรานี้จะไม่เปลวเลย
เพราะจิตมันมีอยู่ตลอดเวลา จิตจะไม่มีต่อเมื่อเราตาย แม้แต่คนบ้าก็มีจิต คนบ้าไม่มีสติ
แต่ก็มีจิต แต่พวกเรามีสติ เราก็มียจิตอยู่

ฉะนั้นเราจะฝึกสติ เหมือนเราระลึกขึ้นมา “ความระลึก” นี่คือตัวจิต คือสติ ระลึก
ขึ้นมาเดี๋ยวก็เปลว เดี่ยวก็ลืม เดี่ยวก็เปลว เดี่ยวก็ลืมไป

แต่ถ้าวิปัสสนาไปเรื่อยๆ มันเป็นสติเป็นมหาสติ จนมันมีปัญญาท่ากิเลสไป
เรื่อยๆ จนถึงที่สุด ถ้ามันทำลายผู้ว่าว่าง เลยกองขี้ควายเข้าไปแล้ว “สติกับจิตเป็นอัน
เดียวกัน” สติกับจิตกับพระอรหันต์เป็นอันเดียวกัน อันเดียวกันเพราะอะไร เพราะธรรม
ธาตุนั้นนะ ธรรมธาตุมันจะเข้ามานี่ไง

ถาม : ที่ว่า “ท่านยังมีอาการของจิตเกิดขึ้นอีกหรือไม่?”

หลวงพ่อก็คือ อากาโรของจิตนี้ไม่มี แต่ขณะที่ “มโนวิญญาณปิ นิพพิณฑติ มโนสมมุเสปิ นิพพิณฑติ” ในอาทิตตปริยายสูตร “มโน” คือจิต ในอนัตตลักขณสูตร “รูปสมุหิปี นิพพิณฑติ เวทนายปิ นิพพิณฑติ สลยวยาปิ นิพพิณฑติ สงฺขารेषุปี นิพพิณฑติ วิญญาณสมุหิปี นิพพิณฑติ นิพพิณฑติ วิรชชติ” ละชั้น ๕ แล้วถึงนิพพาน.. ไม่ใช่

แต่ใน อาทิตตปริยายสูตร มโนวิญญาณปิ นิพพิณฑติ มโนสมมุเสปิ นิพพิณฑติ มโนสัมผัส ความสัมผัสของจิต

“นิพพิณฑติ” คือผลที่เกิด ทั่วๆ ทั่วๆ หมด พอทำลายหมดแล้ว พอทำลายหมดไป แล้วมันพ้นจากมโนไป ทีนี้พอพ้นจากมโนไป มันก็เป็นนิพพาน แล้วมีอาการของจิตอีกไหม? ไม่มี! ไม่มีทั้งสิ้น! นิพพานคือนิพพาน พ้นจากสมมุติทั้งหมด ถ้านิพพาน คนรู้ นิพพานจริงต้องลุกขึ้น เม้มปาก แล้วนั่งลง นั่นคือนิพพาน ถ้ายังอ้าปากจ้อยๆ อยู่.. สมมุติหมด

เพียงแต่ในแวดวงของกรรมฐาน เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะอธิบาย อธิบายโดยสมมุติไป อธิบายโดยสมมุติก็เข้าอันนี้ “สติกับจิตเป็นอัตโนมัตติ” สติกับธรรมชาติเป็นอัตโนมัตติเพราะอะไร เพราะมันอยู่ในตัวของมันเอง แล้วเวลามันจะสื่อสาร มันจะคิดไป นี่ที่ว่าเสวยอารมณ์ มันกระเพื่อม นี่ธรรมชาติมันกระเพื่อมมันไหว ถ้ามันกระเพื่อมมันไหว นี่คืออะไร?

เราขยับตัว เรารู้สึกตัวเราไหม? ถ้าเราขยับตัว เราต้องรู้สึกตัวใช่ไหม แล้วจิตมันกระเพื่อม จิตมันไหวตัว มันจะมีสติไหม? นี่ไง สติกับจิตถึงเป็นอันเดียวกันเฉพาะพระอรหันต์เท่านั้น

แต่เวลาฝึกขึ้นมา สติไม่ใช่จิต! สติไม่ใช่จิต! จิตก็ไม่ใช่สติ! มันต้องฝึกฝนขึ้นไปก่อนไง แต่ถึงที่สุดแล้ว “สติกับจิตเป็นอันเดียวกัน” แต่ต้องเป็นพระอรหันต์ เพราะมันกระเพื่อม พอกระเพื่อม มันก็เสวยอารมณ์

อย่างเวลาเราพูด อย่างพระโศคาบัน “โศคาปัตติมรรค” ทำไมถึงเป็นโศคาปัตติมรรค? โศคาปัตติมรรคก็เพราะมันต้อง.. มันเห็นๆ เห็นจิตเสวยอารมณ์

จิต.. อากาของจิต.. จิตเห็นจิตไป จิตเห็นจิตนะ จิตเห็นอาการของจิต แล้วพิจารณาวิปัสสนาไปเป็นพระโสดาบัน เป็นสกิทาคา เป็นอนาคาขึ้นไป

“จิตเห็นจิต แล้วทำลายจิต” สุดท้ายต้องทำลายจิต ถ้าไม่ทำลายจิต เป็นพระอรหันต์ไม่ได้

เราจะพูดอย่างนี้ละ คำถามอย่างนี้ ต่อไปเราจะไม่ค่อยตอบแล้วละ เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะว่ามันเป็นคำถามที่ว่า “เหนือความรู้สึกของคนปฏิบัติ” เพราะเราปฏิบัติแค่ให้จิตสงบ แล้วประพฤติปฏิบัติเป็นขั้นตอนไป เราก็โอเค เราอยากตอบปัญหาอย่างนั้น เราไม่อยากจะตอบปัญหาสุดวิสัยที่พวกเรายังไม่ถึงกัน แต่นี้มันปัญหาขึ้นมา เราก็จะตอบ

แต่ทีนี้ต่อไปเราจะพูดไป ถ้าปัญหาอย่างนี้ เราจะตอบเป็นธรรม เป็นธรรม หมายถึงว่าฟังกันเป็นการรื่นเริงอาหาญ แต่จะตอบเหมือนกับคนไข้ พวกเราเป็นแค่ปวดหัวตัวร้อนไป แต่จะกินยามะเร็ง มันก็ไม่ไช้ไช้ใหม่ เราปวดหัวตัวร้อน เราก็ต้องกินยาพาราฯ กันไช้ใหม่

ไอ้ที่ปวดหัวตัวร้อนนะ จะเข้าห้องผ่าตัด จะเปลี่ยนหัวใจกันนะ ปัญหามันเป็นอย่างนั้น ถ้าปัญหานะ มันตอบแล้วเป็นประโยชน์ เราก็จะตอบ ถ้าอย่างนี้มันถ้าปัญหาอย่างนี้ต่อไปนะ เราจะตอบ อยากจะตอบว่า “เราภาวนาไป แล้วเจออะไร? ทำแล้วเป็นอย่างไร?” เราอยากตอบปัญหาอย่างนั้น

อันนี้เวลาเราพูดถึงธรรมะ เราพูดถึงอย่างนั้นไป เราอยากจะทำเหมือนกันว่า “อยากให้มีมั่นใจว่าเวลาปฏิบัติบอกรู้ปัญหา ให้มีปัญหามา เราจะแก้วะ” ถ้าเราจะแก้คือว่า เราสามารถแก้ได้ ว่าอย่างนั้นเถอะ จะปัญหาอะไรมา ทำมาเถอะ เพราะว่าเราก็รู้อยู่แล้ว เพียงแต่ว่าถ้าตอบไปอย่างนี้เรื่อยๆ เราก็จะปั่นบันไดกันทุกวัน ปัญหามันเป็นปัญหาไอ้นั้น.. ไอ้นี้ข้อที่ ๑ นะ ยังมีข้อที่ ๒

ถาม : ข้อที่ ๒ ขณะที่ธาตุรู้อยู่ล้วนๆ ไม่มีอวิชชาครอบงำ ก็ไม่ใช่เรา เป็นสักแต่ว่าธาตุรู้เท่านั้น ที่ว่าเป็นเราเป็นเขา ก็คือกิเลส กิเลสหลอกว่าเป็นเราใช่หรือไม่? ขอความกรุณาหลวงพ่ช่วยอธิบายให้เข้าใจถึงใจด้วยค่ะ

หลวงพ่อก : พุทธกรณีอย่างนี้มันก็เหมือนกับที่พูดที่แรก พูดที่แรกที่ว่าพูดถึงธรรมะที่ว่า “เป็นธาตุ เป็นขันธ” จริงๆ อยู่แล้ว มันเป็นอย่างนี้จริงๆ มันเป็นที่ว่า “ไม่ใช่.. ชาตुरूนี้ละ ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา” ถ้ามันไม่ใช่ นี่มันไม่ใช่ ไม่ใช่เพราะเป็นสมมุติใจ

อย่างเช่น อย่างเรา นาย ก. เราไปที่อำเภอ เราไปเปลี่ยนเป็น นาย ข.

นาย ก. หายไปไหน? มันไม่ใช่ใช่ไหม เราสมมุติขึ้นมา “ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา” มันเป็นสัจจะความจริงอันหนึ่ง แต่เราอยู่ในโลกสมมุติ มันก็ต้องสมมุติว่าเป็นนั่นเป็นนี่เพื่อสื่อสารกัน เราจะสื่อสารกันนะ อย่างไอ้พวกสื่อที่เขาทำมาหากินกัน เขาสื่อเพื่อความรับรู้ใช่ไหม

“ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา” อันนี้มันเป็นธรรมะหยาบๆ นะ

แต่ถ้าเวลามันเป็นจริงแล้ว อย่างที่พูดเมื่อกี้ “ลุกขึ้นยืน แล้วเม้มปาก แล้วนั่งลง” ในเมื่อเรายังไม่ใช่เราเลย ในเมื่อชาตुरूมันยังไม่มี แล้วมันจะเป็นเราได้อย่างไร?

แล้วทีนี้คำว่าเราว่าเขา มันเป็นโวหาร เอามาโม้เล่นกันนะ เอามาคุยอวดกันว่ากู..

เหมือนอกิธรรมนะ เรามีเพื่อนอยู่ เขาคุยให้เราฟังอยู่ เขาบอกพวกนี้พอเจอกันปั๊บ เขาจะตั้งโต๊ะ ตั้งกาน้ำชา แล้วก็นั่งถกกันอย่างนี้ นั่งถกว่า “ใคร.. ปรัชญาใครจะลึกซึ้งกว่า ใครจะอธิบายได้มากกว่า” แล้วก็นั่งชี้ด่าๆ กันนะ ก็เท่านั้นนะ! เท่านั้นเอง! มันเป็นตรรกะ ใครมาพูดตรรกะกันใจ

เหมือนกับพวกปรัชญานั่งคุยกัน “ก็นี่ถ้าไม่ใช่เรา” ไม่ใช่เราเพราะอะไร? ก็คุยโม้กันไป “ไม่ใช่สัตว์” พอไม่ใช่สัตว์ ก็มันไม่ใช่สัตว์ ก็เป็นคน ก็มันก็ไม่ใช่สัตว์ “ไม่ใช่บุคคล” เห็นไหม อธิบายเป็นอย่างนี้ไง

แต่ถ้าความจริง เหมือนกับคำว่า “กิน” นั่นนะ “กิน” ถ้าได้เอาอาหารใส่ปาก เรารู้รสอยู่ นั่นคือกิน แต่ “ก. ไก่ – สระ อี..” ก็คือเขียนว่า “กิน” “ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล” ก็

อาการของใจคิด อาการของใจพูดใจ แล้วเป็นสัตว์ใหม่? เป็นทั้งตัวเลย เป็นทั้งตัวตรงไหน? ตัวจิตนี้ไง ตัวฐานที่ยังจรวดนี้ไง

ตัวจรวด คือความคิดนะ ตัวจรวด คือ “รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ” มันออกไปจากจิต ทีนี้ถ้าไม่มี “รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ” คือไม่มีจรวด แล้วตัวฐานที่ยังมีไหม? ตัวฐานยังเขาต้องสร้างไว้ที่ตั้งประจำเลยใช่ไหม แล้วจะยังจรวด เขาก็เอาจรวดไปติดฐานแล้วยังออกไปใช่ไหม แต่ฐานของเรามันเคลื่อนอยู่กับเรา

ในเมื่อเดี๋ยวเกิด เดี่ยวดับ เดี่ยวคิด เดี่ยวไม่คิด มันอยู่กับเรา ฐานความคิด นี้ภพไป “กิเลสวะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ” ภพชาติ ภวาสวะ ตัวภพคือตัวจิต ตัวที่เราเรารู้มันจะอยู่กับเราตลอดเวลา ทีนี้มันอยู่กับเราตลอดเวลา นี้ไง “ตัวฐานยังใจ” ตัวนี้ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา

ขณะที่มันปล่อยความคิดแล้ว มันเป็นไหม? มันก็เป็นทั้งตัวใจ แล้วต้องไปทำลายภพ นี้ไง พอทำลายแล้ว ทีว่า “ความว่างเป็นกองจี้ควายใจ” เวลาท่านพูดนะ ท่านพูดเป็นขั้นตอนนะ แต่ถ้าเราภาวนาไม่ถึงนะ เราจะสร้างอารมณ์ สร้างสัญญาอารมณ์ แล้วก็พยายามเคลมว่า “เป็นขั้นนั้น.. ขั้นนั้น.. ขั้นนั้น.. ขั้นนั้น..” พวกเรานี้จะเคลมเลย สร้างความคิดใจ

ทีว่าพิจารณากายใจ อย่างที่ว่าในวงจรกรรมฐาน ที่พูดไว้ “เห็นกายรอบหนึ่ง พิจารณารอบหนึ่ง เป็นโสดาบัน” ถ้าถามคนเป็นนะ “ไม่เป็น” เพราะอะไร เพราะคนที่เห็นมันรู้ เราเห็นกายก็จริงอยู่ แต่กิเลสเราไม่ได้ละเลย เราจะรู้ของเรา แล้วเห็นจริงไหม? “เห็นจริง” นี้ไง มันเห็นโดยสามัญญสำนึก เห็นโดยกิริยา เห็นโดยจิตที่มันเป็น แต่มันไม่เป็นมรรค

ถ้ามันเป็นมรรคนะ มันจะมีสติ มันจะมีสมาธิ แล้วมันควบคุม

เหมือนเราทำงานเลย เห็นใหม่ เล่นเกม เล่นคอมพิวเตอร์ กดมันจะเป็นตามเกม กตที่เราอยากกตให้มันเป็นไป จิตก็เหมือนกัน ให้มันแปรสภาพ ให้มันวิภาค ให้มันแยกส่วน-ขยายส่วน มันจะแยกของมันไป ถ้ากำลังมันพอมันเป็นไป ไอ้เกมนี้ถ้ามันกตแล้วไม่

ลง เหมือนนี่ถ่านอ่อนก็เปลี่ยน แต่ถ้าเป็นจิต.. มันไม่ใช่ สมาธิไม่ดี นี่ถ่านอ่อน แล้วมีจะเอาอะไรไปเปลี่ยนมัน..

ก็พุทโธใจ! “พุทโธ” สติย้าเข้าไปๆ ถ่านมันก็มากขึ้น แล้วพอมากขึ้นปั๊บ เดียวมันก็ไปทำได้อีก แล้วพอทำได้ไป ทำไปๆ..

พระนะ เขาตรวจสอบกันตรงนี้ ตรงจุดสรุป ตรงสิ้นสุดโครงการ เป็นโศคาบันอย่างไร เป็นสภิกทาอย่างไร เป็นอนาคาอย่างไร เป็นพระอรหันต์อย่างไร

ถ้าไม่เป็น สรุปไม่ได้ ทำงานนะ ทำงานจบไม่เป็น เวลาพุทธธรรมะนี้จ้อยๆ เกลยนะ แต่สรุปไม่เป็น สรุปไม่เป็น

เหมือนทนาย เหมือนศาล สรุปฟ้องไม่ได้ ไม่มีประโยชน์หรอก ศาลไม่รับฟ้อง ศาลวินิจฉัยไม่ได้ ไม่จบ! ไม่จบ! มันจะไปจบกันตรงนั้น ยกฟ้องอย่างไร? ถ้ายกฟ้องมันไม่ได้ แล้วตัดสินอย่างไร? แล้วมันจบอย่างไร?

นี่ถึงว่า “ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล” เราจะพูดว่าอย่างนี้ “มันไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ด้วยปรัชญา ด้วยความคิดก็ได้” อย่างเรา เราใช้ปัญญาคิดว่า “ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา” มันก็มีเหตุมีผล มันก็เชื่อได้ระดับหนึ่ง แต่มันชำระกิเลสไม่ได้ แต่พอจิตมันเข้าไป มันไปเห็นของมัน มันไปชำระของมัน

“ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล” คูสิ เราไปพูดกับเด็ก เด็กมันไม่รู้เรื่อง “มันก็ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคลนะ” เด็กหัดฝึกพูด มันไม่รู้อะไรเลย มันเป็นสัตว์หรือบุคคลไหม? ไปพูดกับมัน มันรู้เรื่องกับเราไหม? เด็กเล็กๆ เวลาสอนมันพูด เราไปบอกว่า “ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล” มันก็ “เออ..” กับเรานะ แต่มันไม่รู้ความหมายหรอก

เราจะบอกว่า “ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล” มันมีหลายระดับ

หลวงตาถึงบอกว่า “ถ้าขั้นของปัญญา มันกว้างขวางมาก”

ถาม : จิตแรกเริ่มเมื่อวิชาเกาะเกี่ยวได้อย่างไร? ทั้งๆ ที่เป็นจิตที่แสนวิเศษอย่างนั้น

หลวงพ่ : (หัวเราะ)

ถาม : จิตแรกเริ่มเมื่อวิชาเกาะเกี่ยวได้อย่างไร?

หลวงพ่ : มันเกาะเกี่ยวไม่ได้ เห็นไหม เราอ่านหนังสือกันมาก แล้วเราศึกษากันมาก แล้วเราก็คิดกันมาก นี่จันทมยปัญญา จันทมยปัญญาว่า..

ถาม : จิตเริ่มแรกที่วิชาเกาะเกี่ยวได้อย่างไร?

หลวงพ่ : คือว่า “จิตเสวยอารมณ์นี้วิชาเกาะได้อย่างไร? ” ไม่เกาะ! มันไม่มีวิชา!

พระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่นะ พระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ อย่างเช่นพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ๔๕ ปี วิชามันตายไป ไม่มีวิชา ฉะนั้นความคิดของพระพุทธเจ้า ๔๕ ปีนั้นถึงสะอาดบริสุทธิ์ตลอดเวลา

อย่างเช่นที่หลวงตาท่านพูดอยู่ “ท่านมีแต่เมตตากรุณา คำจูนโลก” ท่านมีแต่เมตตา.. แต่เมตตานะ ไม่ใช่กิเลส

แต่ท่านพูดบอกเรา หลวงตาพูดนะ คำนี้ท่านบอกว่า “เราไม่ต้องการอะไรเลย แต่เราคิดดีนมากกว่าทุกๆ คน” หลวงตาท่านไม่มีกิเลส ท่านไม่ต้องการอะไรทั้งสิ้นเลย แต่ท่านต้องหาเงินหมื่นๆ ล้านเพื่อโลก ท่านสงเคราะห์โลก ท่านสงสารโลก ท่านไม่ได้หาเงินหมื่นๆ ล้านไว้เป็นของตัวเองไง แต่เราก็คิดกันผิด

ถาม : จิตแรกเริ่มนี้ไม่มีวิชา แล้วมันเกาะเกี่ยวได้อย่างไร?

หลวงพ่ : ถ้าคนมองคำว่า “ท่านดีดึน” คือท่านต้องแสวงหา ต้องเทศน์ ต้องชักนำ ต้องพยายามให้คนมาทำบุญเพื่อ..

ทำบุญนี่นะ ถ้าเรามองกันด้วยวิทยาศาสตร์.. เขาโจมตีตรงนี้ เขาโจมตีกันว่า “รากหญ้านี้ทุกข์ยาก แล้วก็เอาเงินของรากหญ้าไปไว้ในคลังหลวง” เขามองว่า “รากหญ้าคือคนทุกข์คนยากไง” คนที่สละทองคำให้หลวงตา ก็คือชาวไร่ชาวนา คนทุกข์คนยาก พวก

เราสละเงินทองกันไป ไปให้กับพวกนายทุน เพื่อคลังหลวง เพื่อประโยชน์.. เขามองอย่าง
นี้ นี่มองแบบวิทยาศาสตร์ไง

แต่ถ้ามองแบบหลวงตา มองแบบพวกเรา มองแบบผู้มีคุณธรรม

“ไอ้เงินนะ มันเศษเงิน ไอ้หัวใจที่มันสละอันนั้นนะ.. บุญกุศล!”

ท่านถึงบอก หลวงตาท่านบอก “ไอ้เงินนะ ทุกคนมองว่าหมิ่นกว่าล้านคือสิ่งที่
แสวงหา”

“แต่ท่านไม่มองตรงนี้ ท่านมองธรรมะ ท่านมองหัวใจไง”

เราพูดกับพระ เวลาเราไปประชุม เวลาพระมันแบบว่ามันทศท้อ เราบอกนะ เรา
บอกกับพระ เราปลุกปลอบประโลมใจมันนะว่า “เวลาไม่มีครูมีอาจารย์ พระโพธิสัตว์เขา
ต้องแสวงหาเอง เขาต้องทำคุณงามความดีเอง เพื่อสร้างบารมีกัน แต่ของเรา เราแค่ทำ
ตามที่หลวงตาท่านเปิดทาง ท่านชี้หน้า ท่านมีธงนำ เราแค่เดินตาม มันง่ายๆ!”

คือพวกเราได้ออกาส ได้สร้างบุญไง แล้วแต่.. ถ้า..

โทษนะ.. โทษนะ.. ถ้าหลวงตาท่านล่วงไปแล้ว โครงการทุกอย่างปิดหมด แล้ว
เกิดมีใครคนหนึ่งอยากจะเอาเงินเข้าคลังหลวงนะ มึงไปวิ่งจนตาย มึงก็เอาเข้าไม่ได้ พวก
มึงจะไม่มีโอกาสเลย การเข้าคลังหลวง ถ้าไม่แก้กฎหมาย คลังหลวงมันอยู่กันมาตั้งแต่
สมัย ร.๕ แต่ถ้ามันแก้กฎหมายไปแล้ว ไอ้เงินคงคลังมันก็หมุนกันไป เราจะบอกว่า “เงิน
นี้มันมันคงไง”

นี่เขาบอกว่า “ทำบุญกับหลวงตานี้ไม่ได้บุญ ทำบุญต้องไปสร้างโบสถ์สร้าง
วิหาร”

เราถามมันกลับนะ เมื่อก่อนโครงการเกิดใหม่ๆ มีคนมาโจมตีมาก เขาบอกว่า
“ทำบุญช่วยชาติๆ ได้บุญอะไร?”

เราก็ถามเลย “ในบุญของในศาสนาคือการสร้างโบสถ์สร้างวิหารใช่ไหม ถ้าสร้าง
โบสถ์สร้างวิหาร ถ้าไม่มีแผ่นดิน มึงไปสร้างบนอากาศหรือ? มึงสร้างโบสถ์สร้างวิหาร

ลงทุนซื้อแผ่นดินทั้งประเทศให้มึงสร้างนะมึง โบสถ์วิหารนะ สิ่งก่อสร้างทั้งหมด ถ้าสร้างอยู่บนกองเงินกองทองที่หลวงตาเอาเงินไปไถ่ประเทศชาติมาให้พวกมึงสร้าง! ได้บุญไหม?”

หลวงตาท่านบอก “นี่ไง มหาบุญ บุญนี้เป็นมหาบุญ.. เราสร้างชาติ เราทำอะไรกัน”

สิ่งนี้คนไปมองที่วัตถุกันหมด แต่ถ้าหลวงตา ท่านมองที่หัวใจ มองที่คนที่เสียสละ มองที่บุญกุศลอันนั้น แต่บุญกุศลอันนั้นมันจะเกิดขึ้นมาได้ด้วยการเสียสละ ด้วยการเสียสละปัจจัย

นี่เสียสละปัจจัย คนไปติดที่เสียสละปัจจัย มันเสียสละไม่ได้ พอเสียสละไม่ได้ เพราะมันก็ตระหนี่ถี่เหนียวซะใหม่ มันก็บอกว่า “เอาเงินของคนทุกซ์คนยาก เอาไปไถ่นั้น.. ” ก็เงินของคนทุกซ์คนยาก ก็เขาทุกซ์เขายาก เขาอยากทำบุญกุศลของเขา เขาอยากจะมีจะมี แล้วไม่มีคนชักนำเขา ไม่มีคนชี้แนะเขา แล้วเขาจะไปทำอะไรกัน!

นี่ไงๆ หัวหน้าใจ หัวหน้าที่สำคัญ เปิดโอกาส สร้างโอกาสให้ แล้วชวนชักชวนกันเข้าไปเพื่อเป็นประโยชน์กับเขา ประโยชน์ของคนเสียสละนะ เงินจะก็หมื่นล้าน คนละก็ร้อยก็พัน เราก็เสียสละไปซะใหม่

แต่เงินกองนั้นมันไปเป็นสาธารณะประโยชน์ แล้วมันผ่านใคร?

ตรงนี้สำคัญมากที่สุดเลย

ถ้าไม่มีหลวงตานะ ไม่มีผู้นำ ไม่มีพระอรหันต์ที่สะอาดบริสุทธิ์ ใ้อเงินนี้มันจะรั่วไหล แล้วเงินนี้มันจะไม่เป็นประโยชน์ แล้วถ้าไม่มีหลวงตาแล้วทำไป มันก็เหมือนกับสมบัติสาธารณะ ถวายสังฆทานกัน ถวายสังฆทานเป็นสมบัติสาธารณะ

แต่สมบัติสังฆทานถวายกับพระอรหันต์มันได้กี่ยี่สิบ? เพราะเนื่อานบุญไง

โธ.. เมื่อ ๒ วันที่นี้ออกมาบอกว่า “เทวดา อินทร์ พรหม มาอนุโมทนานะ” ใครจะเห็นไม่เห็นนั่นอีกเรื่องหนึ่งนะ โอกาสอย่างนี้เกิดมาพบก็ส่วนหนึ่ง เกิดมาแล้วพบสมณะ

“สมณะที่ ๑ โสดาบัน สมณะที่ ๒ สกิทาคา สมณะที่ ๓ อนาคา สมณะที่ ๔ พระอรหันต์”

“การเกิดมาพบ.. พบแล้วได้เห็นสมณะ เป็นมงคลอย่างยิ่ง”

แล้วสมณะนั้นนะ ช่วยเป็นห้วงจักร แล้วชักนำพวกเราให้ทำบุญกุศลกับสมณะนั้นนะ การได้ทำบุญร่วมกับสมณะนั้น นี่เป็นบุญอย่างยิ่ง! แต่ใครจะการันตีว่า “เป็นสมณะจริงและสมณะปลอมละ?” (หัวเราะ)ใครจะเป็นคนยืนยันว่า “เป็นสมณะแท้หรือว่าไม่แท้ละ?”

มันก็เป็นบุญเป็นกุศลที่จะเชื่อไม่เชื่อ ถ้าเราเชื่อ เราทำของเรา เราก็ได้ประโยชน์ ไอ้ที่ไม่เชื่อมันก็เรื่องของเขา

ถาม : นี่เพราะคำว่า “จิตนี้เมื่อไม่มีวิชาเกาะเกี่ยว” ไม่มีวิชาแล้วเกาะเกี่ยวได้อย่างไร ทั้งๆ ที่เป็นจิตที่แสนวิเศษ

หลวงพ่ : มันไม่เกาะเกี่ยว มันไม่มีเลย.. มันไม่มีเลย..

คุณสิ ดูเวลาพระพุทธเจ้าเขี่ยมาร “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา” ความดำริกับความคิด.. เวลาเราคิด จิตกระเพื่อม ถ้าพระอรหันต์นะ จิตกระเพื่อม คือว่าจิตกระเพื่อมหมายถึงว่า “พลังงานที่มันจะทำงาน” จิตไม่กระเพื่อม คือจิตนิพพาน คือจิตที่มันอยู่เฉยๆ คือพลังงานที่นิ่งอยู่ ธรรมชาติที่นิ่งอยู่ คือพระอรหันต์ นี่นิพพาน

แล้วนิพพาน.. นิพพานก็คือคุณสมบัติของนิพพาน ก็อยู่กับนิพพานนั้น มันก็สุขสบายดีอยู่แล้ว ทีนี้สิ่งที่พลังงานที่เป็นธรรมชาติ มันสุขสบายดีอยู่แล้ว มันก็อยู่ของมันไปไหม นี่ไปถึงบอกว่า “จิตที่เป็นนิพพาน มันแสดงธรรมไม่ได้ มันจะแสดงตัวไม่ได้”

พอแสดงตัวไม่ได้ ในเมื่อยังมีชีวิตอยู่ “ภราหะเว ปัญจักขันธา”

“สุอุปาทิเสสนิพพาน” พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ มันมีภาระ มีขันธ ๕ ขันธ ๕ ไง ..ขันธ ๕ พอมีขันธ ๕.. ขันธ ๕ มันเป็นสมมุติ นี่ใจสมมุติ ชาติ ๔ ขันธ ๕ นี่เป็นสมมุติ.. สมมุตินี้ไม่ใช่วิมุตติ

วิมุตติ คือตัวพลังงานที่นิ่งอยู่เฉยๆ ทีนี้พอตัวพลังงานนิ่งอยู่เฉยๆ มันจะสื่อความหมาย มันกระเพื่อม มันจะทำงาน มันจะออกรู้ พอมันจะออกรู้ มันจะออกทำงาน มันจะออกรู้ ออกทำงาน พอออกทำงาน มันทำงานกับใคร?

ในเมื่อยังมีชีวิตอยู่ มันก็ออกมาเป็นพลังงานที่จะสื่อ.. คือมโน

“มโนเจตนาหาร” อาหาร ๔ ในวิญญู

“กวางิการาหาร” อาหารคำข้าวที่เรากินอยู่

“วิญญูณาหาร” ตั้งแต่เทวดาลงมา.. “วิญญูณาหาร”

“ผัสสาหาร” พรหม.. “ผัสสาหาร”

“มโนเจตนาหาร” เขาตีความหมายกันว่า “เป็นเจตนาของมนุษย์”

แต่เจตนาของมนุษย์มันมีกวางิการาหารอยู่แล้ว คืออาหารคำข้าวอยู่แล้ว ทีนี้มีมโนเจตนาหาร นี้ไง จิตที่เป็นวิมุตติมันจะกระเพื่อมออกมาเป็นมโน เป็นมโนก็เป็นเจตนาที่บริสุทธิ์ ไม่มีอวิชชา เพราะอวิชชาที่มันตายไปตั้งแต่มรรคญาณ อรหัตตมรรคทำลายมันหมดแล้ว ทำลายตัวฐานยังตัวที่ตั้ง มโนคือตัวตั้ง

“มโนวิญญาณปิ นิพพิณฑติ มโนสมุผลเสปิ นิพพิณฑติ” มันทำลายหมดแล้ว เพราะมีมโน เพราะอะไร เพราะมันมีอวิชชา เพราะมันมีความไม่รู้ พอมันทำลายถึงสะอาดแล้ว มันเป็นความรู้แล้ว

“จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่มองไปด้วยอุปกิเลส”

“จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่ผู้ข้ามพ้นกิเลส”

พอมันทำลายกิเลสหมดสิ้นแล้ว มันไม่มีอะไรสิ่งใดแล้ว มันเป็นธรรมชาติ ทีนี้เป็นธรรมชาตินะ มันก็ไม่ใช่มโน ทีนี้พอมันจะมาสื่อ มันก็ต้องเป็นมโนเจตนาหาร

“มโนเจตนาหาร” มันแสดงตัวของมัน แล้วพอมันเจตนาหาร มันก็สื่อออกมา

มันถึงว่า “จิตแรก” “จิตหนึ่ง” ต่างหาก..

ถ้าบอก “จิตแรก” จิตแรกมาจากไหน? จิตนี้มาจากไหน? ทำไมมันถึงเป็นจิต? จิตเริ่มต้นที่ไหน แล้วจบลงที่ไหน?

เพราะเราเคยสงสัยอย่างนี้มาแล้ว เราก็เคยสงสัยตอนเราปฏิบัติ สงสัยมากเลย “ชีวิตนี้มาจากไหน? ทุกอย่างมาจากไหน?” แล้วเราก็นึกว่ามาหมดแล้ว

นี่เลย “จิตแรกใจ” จิตแรกก็คือพระเจ้าสิ มนุษย์คนแรก (หัวเราะ)

วันหลังจะให้ถามเป็นปัญหาภาวนานะ ถ้าปัญหาอย่างนี้มันเป็นปัญหา..วันนี้จะพูด พูดได้เต็มทีหมด พูดเพื่อให้.. เขาเรียกว่าพูดให้แบบว่า “ให้มั่นใจในผู้สอน” เราพยายามจะพูดอยู่นี้ ให้มั่นใจ ให้มั่นใจว่า “เราไม่โดนหลอก” ฉะนั้นคำถามอย่างใดมาก็จะตอบได้ ทีนี้เพียงแต่ว่าคำถาม ถ้ามันถามแล้ว ตอบแล้ว ไอ้คนฟังนี้มันจะรู้อะไรไหม

สิ่งที่เป็นธาตุรู้.. ธาตุรู้ คือพุทธะ

ในมหายาน “เจอพระพุทธเจ้าที่ไหน ให้ฆ่าพระพุทธเจ้าก่อน” ถ้าเราฟังภาษาเราเหมือนเราไม่เคารพ มหายานพูดอย่างนั้นนะ “เจอพระพุทธเจ้าที่ไหน ต้องฆ่าพระพุทธเจ้าก่อนเลย”

นี่ใจ ธาตุรู้ใจ ธาตุรู้ คือธาตุพุทธะ “ถ้าเจอพุทธะที่ไหน” ในภาษาในกรรมฐานเรา “ถ้าเจอผู้รู้ที่ไหน ก็คือเจออวิชชา” อวิชชา คือธาตุรู้ อวิชชา คือจิตเดิมแท้ “จิตเดิมแท้นี้ ผ่องใส” ความผ่องใส นั่นคืออวิชชา

แต่เขาบอก “ไม่ได้เจออวิชชา” เขาบอก “เจอพระพุทธเจ้า” เจอพระพุทธเจ้าที่ไหน ต้องฆ่าพระพุทธเจ้า ถ้าพอฆ่าพระพุทธเจ้าปั๊บ มันก็จะสะอาดบริสุทธิ์หมด แต่พอถ้าเป็นเราเคารพพระพุทธเจ้า ไปกราบพระพุทธเจ้าอยู่ ก็คือไปกราบอวิชชา คือไปกราบอวิชชา กราบมาร ฉะนั้น ถ้าเราจะทำได้จริงนะ..

ทีนี้มันธาตุรู้ มันก็มีหลายระดับ เพราะขณะที่.. ดุติ อย่างไฟฟ้า ไฟฟ้าที่มันให้แสงสว่างเรา มันจะมีแก้วครอบไขไหม แก้วครอบสีอะไรล่ะ? ไอ้แก้วครอบนั้นนะ มันเป็นที่ว่า “อวิชขามีหลายระดับ” ไอ้แก้วครอบนี้มันหนามันบาง? มันลอกไปที่ละชั้นๆ ใจ

เหมือนผู้ปฏิบัติที่มาพูดให้เราฟัง เขาบอกว่า “เขาเห็นจิตเขาเหมือนกับหัวหอม แล้วเขาแกะหัวออกเป็นชั้นๆ เลย เขาแกะออกแยกออก แกะออกแยกออก..”

นี่ถึงว่า “อวิชชามันมีหลายชั้นนะ”

ฉะนั้นพอใครมาก็แล้วแต่ พอไปเห็นอวิชชา แล้วทำลายอวิชชาครั้งแรกปั๊บ ก็คิดว่า “ตัวเองสิ้น” ก็ยังไม่ใช่ มันยังมีอีก มรรค ๔ ผล ๔ ใจ เว้นไว้แต่ขีปนาคัญญา ที่เดียวจบ เลย สิ้นก็มี แต่พอมืออย่างนั้นปั๊บ เขาจะอธิบายเรื่องอวิชชาได้ชัดเจนมาก เขาจะอธิบายด้วยมรรค ๔ ผล ๔

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เหมือนกัน ที่เดียวสิ้นเลย

เพราะเริ่มต้นปฐมยาม บุพเพนิวาสานุสติญาณ มัชฌิมยาม จตุปปาตญาณ มัชฌิมยาม ถึงปัจฉิมยาม ถึงที่สุด อาสวักขยญาณ นั่นที่เดียวเลย ที่เดียวจบ สิ้นกิเลสเลย แล้วสิ้นแล้วคือสิ้น ถ้ากิเลสตายแล้วนะ ฟันอีกไม่ได้ กิเลสตายแล้วตายเลย

พอตายไปแล้ว ในเมื่อจิตแรกมันจะเกาะเกี่ยวได้อย่างไร ในเมื่อมันตายไปแล้ว

อวิชชาตายไปแล้ว มันสะอาดบริสุทธิ์ตลอดเวลา

นี่ไง ถ้าเป็นโศคาบันนะ เป็นอกุปปรกรรม ถ้าเป็นตทังคปหาน ยังเป็นกุปปรกรรม “กุปปรกรรม” มันยังเจริญแล้วเสื่อม “อกุปปรกรรม” ยังไงก็ไม่เสื่อม เอาหัวที่มดินขนาดไหน มันก็ไม่เสื่อม แล้วพอเป็นโศคาบัน สกิทาคา อนาคา ไปถึงพระอรหันต์แล้ว มันจะเสื่อมได้อย่างไร? พอมันเสื่อมได้อย่างไร.. ถ้ามันไม่เสื่อมแล้ว อวิชชามันเกาะได้อย่างไร? มันเกาะไม่ได้

ไอนี้คิดว่า “อวิชชามันคือสิ่งที่คงที่ตลอดไป” อวิชชามันตายนะ มันไม่มีตัวมันแล้วมันจะกระโดดเกาะได้อย่างไร? จิตแรกมันก็ไม่เกาะ จิตสุดท้ายมันก็ไม่เกาะ จิตไหนมันก็ไม่เกาะ เพราะมันเกาะไม่ได้แล้ว มันไม่มีจะเกาะ เพราะตัวมันไม่มี (ไม่ใช่อวิชชา)

ถ้ามันอย่างนี้แล้ว มันต้องมีพื้นฐานมาก่อน พื้นฐานในการปฏิบัตินี้ละ เวลาเช่นขึ้นแรก เราก็ทุ่มไปทั้ง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วขึ้นไปแล้วทุ่มเรื่อยๆ หหมด แต่พอเวลาเรา

ถึงที่สุดแล้ว เราย้อนกลับ เราจะเห็นเลยว่า “โศดาบัน มันใช้สติปัญญา ๒๕ เปอร์เซ็นต์ สกิทากา ๕๐ เปอร์เซ็นต์ อนาคต ๑๕ เปอร์เซ็นต์ พระอรหันต์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์”

มหาสติ-มหาปัญญา สติ-ปัญญา มหาสติ-มหาปัญญา แล้วสติปัญญาอัตโนมัติ มันจะเห็นความต่างของปัญญาแต่ละขั้นไง นี่ที่หลวงตาท่านพูดบอกว่า “เวลาปฏิบัติไปแล้ว นึกว่าพอปฏิบัติไปแล้ว ต่อไปจะสบายขึ้นเรื่อยๆ”

โศดาบัน เราทุ่มไป ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์แล้ว ก็ทำงานถึงที่สุดเพราะอะไร เพราะเหมือนกับเด็กฝึกทำงาน มันก็ต้องต่อสู้เต็มที่ พอสกิทากาก็ขึ้นไปอีก อนาคตก็ขึ้นไปอีก ขึ้นไปแล้วละเอียดขึ้นไปไง เราเคยทำงาน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ก็ได้แล้วใช้ไหม ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์จบแล้ว

แต่ถ้ามาเทียบแล้วมันแค่ ๒๕ กับอีก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ กับอีกเท่าตัว

“ไอ้โฮ.. มันจะต้องใช้สติ ไอ้โฮ.. มันต้องละเอียดกว่า ต้อง.. ไอ้โฮ..”

มันก็ไอ้ตอนทำงานนี้มันก็เลยเป็นสิ่งที่ว่า “ไอ้โฮ.. ทำงานเต็มที่เลย” แต่เรานึกว่าเป็นโศดาบันแล้วนะ สกิทากา อนาคต มันต้องว่าง่ายๆ ก็งานต่อไปยิ่งง่ายขึ้นเรื่อยๆ แต่การปฏิบัติ..

มันไม่ยาก แต่มันต้องละเอียด มันต้องตั้งเต็ม “ไอ้โฮ..” ไม่อย่างนั้น ทำไมหลวงตาท่านบอกว่า “ท่านอยู่กับใครไม่ได้ ๒๔ ชั่วโมง มันหมุนตลอดเวลา” คือความคิดมันจะมีของมันอยู่ตลอดเวลาเลย แล้วพระเพื่อนฝูงมาก็จะมาบอกถามนู่นถามนี่

คำถามข้างนอกมันพูดซ้ำๆ อ้าปากพูด แต่ความคิด “ฟึบๆๆ” แล้วเราอยู่กับความคิดอันนี้ เอ็งจะรำคาญข้างนอกไหม? ไอ้ข้างในนี้ความคิดมันจะเร็วมาก มันจะหมุนของมัน เพราะคำว่า “มันหมุนของมัน” นะ คือกิเลสใช้ไหม แล้วธรรมะนี้มันหมุนต่อสู้กัน ฉะนั้นความคิด ระหว่างธรรมกับกิเลสมันจะสู้กัน มันจะหมุนกัน หมุนอยู่ในหัวใจเรา

แล้วข้างนอกก็จะมา “เรื่องไอนั้น เรื่องไอนี้ เรื่อง..”

มันก็เลยดูเห็นว่า “ข้างนอกนี่เป็นเรื่องเปลือกๆ เป็นเรื่องที่ไร้สาระไง”

แล้วถ้าเราไปแสดงอะไรออกไปนะ อยู่กับเพื่อนฝูง เพื่อนฝูงก็จะบอกว่า “เอ.. ก็เพื่อนรักกันนะ ทำไมคุยกันไม่ได้? ทำไมถามอะไรก็ไม่ตอบ?” มันก็ไม่ได้ใช่ไหม

นี่มันถึงว่า “ข้างนอก-ข้างในมันต่างกันเยอะมาก” พอมันละเอียดเข้าไปๆ โอ้โฮ.. มันยิ่งลึกซึ้งเข้าไปๆ ลึกซึ้งมาก ฉะนั้นเวลาพูดกันแบบนี้ “กิน” กินคำเดียว สื่อความหมายได้หมดใจ ไอนี้ก็มรรค ๔ ผล ๔ ก็คือมรรค แล้วมรรคไหนก็ไม่รู้ “อ้าว.. มีมรรค กูก็มรรค แล้วมีมรรคไหน?”

แต่ถ้าภาวนานะ พุคมารู้เลย “ละกาย.. สักกายทิฎฐิ กลับคืนสู่ธาตุเดิมของมัน จิตนี้แยกออก ระหว่างกายกับจิตนี้แยกออกจากธรรมชาติ เข้าไปเห็นกามราคะ.. มันเข้าไปกลืนกันที่ใจ แล้วระเบิดลงที่ใจ ใจระเบิดแล้วนี่ใจว่างหมดแล้ว แล้วมันทำอะไร?”

ไอนี้คนถามนะ มันจะพูดอย่างนี้ๆ นี่เวลาถามมา คำถาม-คำตอบในตัวเองมันจะหมุนเวียนตลอด คำถามนี้มันบอกเลยว่า “คนถามนี้มันอยู่ตรงไหน จิตนะ” เพราะถ้ามันจริง มันไม่พูดอย่างนี้ มันพูดอย่างนี้ไม่ได้

“จิตแรก เริ่มที่อวิชชาเกาะ” จิตแรกเริ่ม คือจิตพระอรหันต์ แล้วอวิชชาเกาะ มันก็ผิดแล้ว ผิดเพราะอะไร ถ้าอวิชชาเกาะ ก็คือไม่ใช่พระอรหันต์ เพราะมีอวิชชาอยู่ ถ้าพระอรหันต์ ก็คือไม่มีอวิชชา แล้วอวิชชาเกาะได้อย่างไร?

แต่คนเขียนมาก็ไม่รู้ใช่ไหม เพราะไม่รู้ ถึงเขียนอย่างนี้ใช่ไหม แต่ถ้ารู้ เขียนอย่างนี้ไม่ได้.. พุคนี้รู้เลย (หัวเราะ) อ้าว.. คิดดีๆ นะ อ่านให้ฟังเต็มๆ แล้วคิด จะได้เห็นชัด เขาเขียนอย่างนี้

ถาม : จิตแรกเริ่ม เมื่อมีอวิชชาเกาะเกี่ยวได้อย่างไร? ทั้งๆ ที่จิตที่แสนวิเศษ

หลวงพ่ : จิตที่แสนวิเศษ คือจิตพระอรหันต์

โยม :(เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่ : ใช่.. ถ้าปุถุชน.. ใช่ ก็นี่คิดแบบคิดนี้ ถ้าเป็นปุถุชน ไม่รู้ถึงภาวะจิตถึงพูดอย่างนี้ไง นี่ถึงบอกว่า “คำพูด คำถาม หรือการแสดงธรรม มันจะแสดงออกถึงจิตตัวนั้น”

ฉะนั้นเวลาคนแสดงธรรมออกมา เวลาคำพูดนี้มันจะรู้เลย ถ้ามันเป็นจริง มันจะพูดอย่างนี้ไม่ได้ ทีนี้ถ้าพูดอย่างนี้ปั๊บ มันก็แสดงถามถึงพื้นฐานของปุถุชนก่อน ถ้าพื้นฐานปุถุชน เราแสดงอย่างนี้เลย เห็นไหม

เราถึงพูด เราคัดค้านกับพวกที่ว่า “สรรพสิ่งที่เป็นธาตุ อะไรเป็นธาตุ..” เราบอก “ไม่ใช่.. สรรพสิ่งนี้เป็นเรา ชีวิตนี้เป็นเรา การเกิดนี้เป็นเรา มนุษย์สมบัตินี้เป็นอริยทรัพย์! มนุษย์สมบัตินี้เป็นอริยทรัพย์! เพราะการเกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก”

ทีนี้การเกิดเป็นมนุษย์ ภพมนุษย์ คือเรา แล้วเราเชื่อมั่นในธรรมะแล้วเราก็อ่มาประพฤติปฏิบัติจนเห็นว่า “มันไม่ใช่เรา” แต่ถ้าบอกว่า “ไม่ใช่เรา” ตั้งแต่ทีแรกเลย

นี่ไงที่บอกว่า “มรรค.. ความอยากเป็นกิเลสๆ” นี่ไง ธรรมของพระพุทธเจ้าบอก “ไม่ใช่เรา” ใช่ไหม.. ใช่ แต่ในจิตได้สำนึกบอก “เป็นเราไหม?”

“ไม่เป็นกูให้ตะเลย”

“ถ้าใครบอกไม่เป็น.. กูให้ตะ”

มันเป็นไปไม่ได้หรอก.. จิตได้สำนึกนี้มันบอกว่า “เป็นเรา” เราจะไปแก้กันตรงนั้น ในเมื่อเป็นเรา เรารู้ว่าเป็นเรา เราต้องทำสมาธิให้มันเข้ามาถึงสงบตรงนั้นก่อน แล้วเดี๋ยวมันจะออกไปสู่กัน แต่ไปบอกว่า “ไม่ใช่เรา” เสียก่อนไง

ก็เหมือนโยมนี่นะ ขึ้นไปบนเวที เป็นนักมวยไง ฝ่ายนำเงินกับฝ่ายแดง พอขึ้นไปถึงบนเวทีแล้วบอกว่า “คู่ชกไม่ใช่เรา” แล้วก็เดินลง “หรือ?” คู่ชกเป็นเราไหม? ถ้าปฏิเสธก่อน มันทำนองอย่างนั้นนะ

สมมุติ.. ระหว่างกิเลสกับธรรม แดงกับน้ำเงิน ขึ้นไปแล้วต้องแข่งขัน แพ้คะแนน-ชนะคะแนน แพ้น็อคๆ ถึงจะมีเหตุมีผล

นี่ก็เหมือนกัน มันถึงว่า “มันเป็นเรา มันเป็นกิเลสจริงๆ” แล้วเราต้องทำความสงบเข้ามา แล้วต่อสู้มัน ชำระมัน ถ้าวันไหนได้ทำลายมันแล้ว พอมันแพ้ชนะแล้ว “เอ้อ! ไม่ใช่เรา”

แต่เริ่มต้นไม่ได้แข่งเลย คนคู่นี้ “เฮๆ” บอกว่า “กูชนะ”.. ไม่ใช่

เพราะเราฟังเขาเทศน์กันมาก เพราะเขาเทศน์กันอย่างไร้ เราถึงบอกถ้าเทศน์
อย่างนี้ปั๊บ นักมวยของเรา คือหัวใจของเรา คือพวกเราจะปฏิบัติธรรม เราต้องมั่นคง
แข็งแรง แล้วขึ้นไปแข่งขัน แพ้ชนะลงมา ถึงเป็นผลของเรา อันนั้นถึงเป็นความจริง

แต่นี้บอกว่า “สักแต่ว่า นู่นก็ไม่ใช่เรา นี่ก็ไม่ใช่เรา” ว่ากันไป ปากเปียกปากแฉะ

ไอ้พวกเรานักมวยไม่ขึ้นเวที ไม่มีใครขึ้นชกสักคนหนึ่ง แล้วก็บอก “ไม่ใช่เราๆ”

เพราะการแสดงธรรมอย่างนั้น ผลมันจะออกมาเป็นอย่างไร้ แต่ถ้าแสดงธรรม
แบบครูบาอาจารย์เรา “ให้มั่นคง ให้แข็งแรง ให้มีความเพียร ให้มีวิริยะ ให้มีอุตสาหะ ให้
มีการต่อสู้ ให้มีสติทุกการเคลื่อนไหว”.. เป็นเราไหม? แล้วพอมันต่อสู้ถึงที่สุด “เออ..
จบ” ไอ้ที่ อันนั้นก็วางไว้ ไม่ใช่เรา ไอ้ที่ก็ไม่ใช่เรา

โยม : อันนี้ที่หลวงตาบอกว่า (เสียงไม่ชัดเจน) ก็เลยยังไม่ปล่อยลอย เพราะ
ฉะนั้น..

หลวงพ่ : (หัวเราะ) “กระทิงแดงๆ” มันเอาเขาจ่อกันไง ไม่เห็นมันชนกันสักที

นี่ไง ไม่ใช่เราไง พอเทศน์อย่างนี้ปั๊บ เราจะบอกว่าครูบาอาจารย์ที่เทศน์อย่างนี้ ใน
ความรู้สึกเราเลยนะ “ครูบาอาจารย์องค์นี้ ยังไม่เคยจบกระบวนการสักรอบเดียวเลย” คือ
ไม่มีวุฒิภาวะ ถ้าครูบาอาจารย์ที่มีวุฒิภาวะ แล้วเคยผ่านแล้ว มันพูดอะไรออกมา มันจะ
ไม่ผิด เพียงแต่ว่าพูดหยาบ-พูดละเอียดเท่านั้น

ถ้าพูด.. ท่านพูดหยาบ ท่านความหมายหยาบ เพื่อคนพื้นฐาน ท่านจะพูดไม่
ละเอียด ไอ้แบบนี้ยกผลประโยชน์ให้กับจำเลย เพราะท่านไม่ได้ตั้งใจพูด เพียงแต่ท่าน
ต้องลดธรรมะลงมา เพื่อให้พวกที่ใจต่ำๆ ฟังแล้วเข้าใจ คือธรรมะจริงท่านก็รู้อยู่ แต่ท่าน
ลด ลดให้มันหยาบ ลดลงมาเพื่อจะสื่อกับผู้ฟัง ให้ผู้ฟังมีพื้นฐานเข้าใจ แล้วให้ก้าวขึ้น
บันไดมา ไอ้แบบนี้ไม่ถือว่าผิด

แต่พูดซ้ำแล้วซ้ำเล่า ไม่มีหยาบ ไม่มีละเอียด พูดเป็นสังขารเลย.. อย่างนี้ผิด!

เพราะธรรมะนี่นะ “มันสูงมาก หยาบก็มี สูงส่งก็มี ถึงที่สุดก็มี”

แล้วพวกเราพื้นฐาน หักกัน จะต้องทำ.. เห็นไหม

หลวงตาพูดว่าหลวงปู่มันท่านก็พูด ท่านบอก “ท่านหย่อนลงมา ท่านหยาบลงมา” ท่านหย่อนลงมาจนจะบอกว่า “ร่างกายนี้สกปรกนะ” ท่านเทศน์ให้พระฟัง “ถ้าไม่เชื่อนะ ไม่เชื่อ ให้นำนี้ล้วงเข้าไปในทวารหนัก แล้วออกมาดม” ท่านพูดขนาดนี้ก็เพื่อจะให้เราเห็นว่ามันสกปรกจริงๆ คือว่าท่านจะสื่อกับคนโง่ไม่ได้ขนาดไหนอีกแล้ว ท่านสื่อให้เห็นชัดเจนว่า “เอานี้เราเองล้วงเข้าไป แล้วมาดม แล้วมึงจะว่ามันจะสะอาดอยู่ไหม?” ให้ชัดเจนขนาดนั้น แล้วเราคิดอะไร เราก็คิดกันไปอย่างนั้น

ท่านสื่อ เห็นไหม ถ้าพูดถึงธรรมะนี้ ถ้าสื่อให้หยาบ หยาบเพื่อให้เห็นหยาบมัน เข้าใจก่อน แล้วถ้าละเอียดเข้ามา ละเอียดเข้ามาเราก็แก้ได้ๆ “โอ้โฮ.. พระองค์นี้ใช้ได้”

แต่ถ้าพระองค์นี้พูดเป็นสัจจะ คือพูดเป็นขั้นตอนที่เป็นอย่างนี้ตายตัว คือว่าขนาดตายตัวเราก็ไม่รับนะ เราจะ.. โทษนะ.. เราก็ใช้วิทยาศาสตร์อยู่ เราจะสับสนประมาท วิทยาศาสตร์ประจำเลยว่า “วิทยาศาสตร์เราไม่เชื่อเลย เพราะมันตายตัว” เพราะวิทยาศาสตร์มันไม่มี ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ไม่มีปรมาณู.. ๕๕.๕๕

แต่ธรรมะนี่ล้านเปอร์เซ็นต์ ร้อยเปอร์เซ็นต์ ต้องสะอาดบริสุทธิ์หมด

แล้วมันยังมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด

อย่าง “โสดาบัน สกิทาคา อนาคา” แล้วจิตมันยังมีหยาบ มีละเอียด เพราะมันพัฒนา ธรรมะนี้หัวใจมันพัฒนา แล้วมันสูงขึ้นไป มันละเอียดขึ้นไป ปัญญา มันจะละเอียดเข้าไป มันไม่ตายตัว แต่วิทยาศาสตร์มันตายตัว พอตายตัวปั๊บ พวกเราก็ปัญญาชนใช้ใหม่ พอตายตัว ก็เลยเอาธรรมะมาสวม.. เคลมไป

“ธาตุ ๔ ไม่ใช่เราเราไม่ใช่ธาตุ ๔..”

เวรกรรม! เวรกรรมนิบหาย!

ถ้าพูดถึงถูกไหม? “ถูก” ท่องธรรมะถูกไป ท่องสูตรพระพุทธเจ้าถูก..
พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้จริงๆ ถูก.. “ธาตุ ๔ ชั้น ๕.. คือ สมาธิ ปัญญา”.. ถูกหมด! แต่
มันเป็นสูตร! เป็นสูตร!

แต่ถ้ามันเป็นความจริง เหมือนใจเรามันเป็น.. ไม่เป็นสูตร มีเสื่อม-มีเจริญ สมาธิ
เดี๋ยวก็เสื่อม-เดี๋ยวก็เจริญ ปัญญาเดี๋ยวก็กว้างขวาง-เดี๋ยวก็คิดดี-เดี๋ยวปัญญามันก็ฟาดฟัน
ตัวเราเอง มันมีสูตรไหม? มันไม่มีสูตร นี่ความจริงมันเป็นแบบนี้ แต่อันนั้นเป็นสูตร

“ธรรมวินัยเป็นศาสดาของเรา” ธรรมและวินัยเป็นศาสดานะ.. ไม่คัดค้าน

มันถึงมัน.. อืม.. มันจะพูดอะไรไม่ได้หรอก มันเป็นอย่างนี้เอง เพราะคนเรามันก็
มีมาอย่างนี้เอง มันก็เริ่มต้นกันมาเอง

อ้าว.. ใครมีอะไรอีกไหม? ไม่มี.. จะพัก เพราะเดี๋ยวพระจะมา เทศน์อีกรอบหนึ่ง
เดี๋ยวพระจะมาอุโบสถ เดี่ยวจะเทศน์อีกรอบหนึ่งตอนเที่ยง งั้นเราจะขอพักเหนื่อยนะ

เอวัง